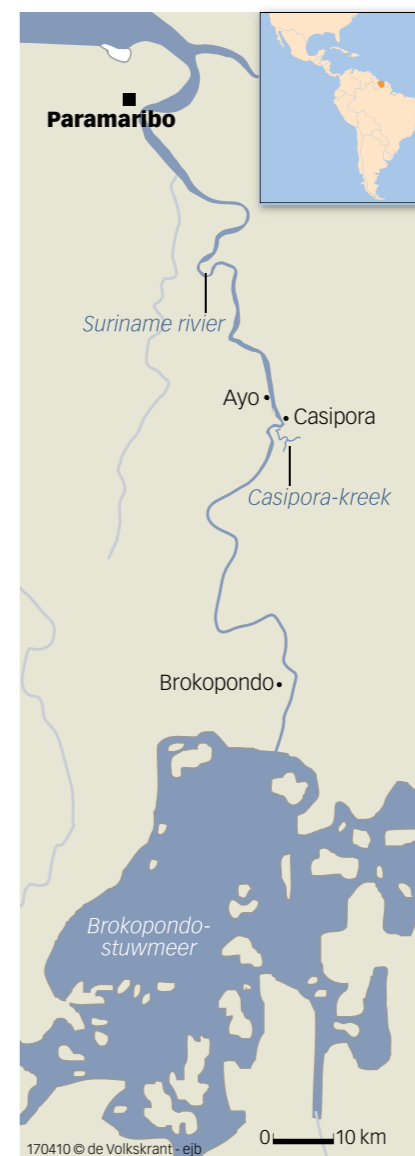

advertentie

Geluidloos door het woud

De kajaks schuiven door de kreek, langs roerloze lianen. **Toine Heijmans** verkent de Surinamerivier. 'De wereld verdwijnt.'

Vorige pagina: kinderen bij Casipora. Boven: de Surinamerivier. Onder: Michel Boeljen houdt zich een weg op een kreek. Foto's Toine Heijmans

De bospolitie waarschuwt met een dubbele sirene. Wie-wieuw - daar komen ze. Als de bospolitie waarschuwt, raakt het woud in het ongereede: vogels herschikken zich tussen het bladerdak, een otter duikt weg, een tapir rommelt langs de waterkant.

Daar komen de kajaks. Ze schuiven door de kreek, langs roerloze lianen, door een tunnel van lawaai. De bospolitie overziet het allemaal, maar niemand ziet de bospolitie, de kleine *bosi-skowtu*, de beltoonvogel - wie-wieuw.

De krekken en rivieren van Suriname zijn de aders van het land. Ze voeren de vloed aan, en voeren de eb af. Ze verbinden de dorpen met andere dorpen, met jachtgronden, met plantages, met de wereld. Ze dragen volwassen namen: de Marowijne, de Commewijne, de Saramacca, de Wilhelmina, de Lucie, de Suriname.

De beste manier om door te dringen door het bos, en komt tot in de kleinste krekken. Niemand zag meer van het Surinaamse water dan Michel, die er vijftig expeditieovernam in 25 jaar. Hij werd op de Saramacca gegijzeld door indianen, vond op de Gran Rio het graf terug van ontdekkingsreiziger Eilerts de Haan, en dook naar het verdronken dorp Ganzee, in het Brokopondo-stuwmeer.

Alles gezien, maar elke kreek is hem nog even lief.

Wacht maar tot je in het bos bent, zegt

Michel. Dan begrijp je wat ik bedoel. Zijn kajaks liggen opgeslagen in een container op een industrieterrein bij Paramaribo. Ze zijn felrood. Er zitten gaten in die het buswater moeten afvoeren, en krassen van eerdere tochten.

In het bos is alles nat, zegt Michel. Als het niet regent, dampt het van je eigen zweet. Zo word je vanzelf onderdeel van het woud.

Er komt een vrachtwagen die de kajaks naar de rivier moet brengen. De vrachtwagen is zo kort, dat de boten eruit steken als lange, pasgevangen rode vissen. De derde kajak is voor Fabian, de jonge gids; een stadsjongen uit Paramaribo die pas echt gelukkig is als hij een kamp kan bouwen in het bos.

Van Paramaribo is het twee uur rijden naar Plantage Ayo langs de Surinamerivier. Onderweg in een indianendorp leent Michel drie *houwers*; kapmessen van dun staal. Zonder houwer begint niemand iets, in het bos. Bij Ayo gaan de kajaks de rivier in. Als de tenten en tassen erop zijn gebonden, de brander en de gasbommen, de hengelstokken, het expeditievoedsel en de satelliettelefoon, rijdt de vrachtwagen weg.

Traag stroomt de Surinamerivier, breed en glad en stil. Ze draagt een volle van regen. Michel en Fabian sturen hun kajaks naar de Casipora-kreek, op de kaart een dunne streep die naar het zuiden kronkelt. De kreek ligt opgeborgen in het groen. Als de boten er zijn binnengevaren sluiten zich onzichtbare schuif-

deuren: de wereld verdwijnt, het bos blijft over.

De brede rivier is weg, het landschap is weg, de zandboot uit zicht verdwenen. De wolkenlucht is weg. Er is niets anders dan een overwoekerde wereld van lianen en varens en bomen, die de kreek overdekken en versperren en dichtgroeien en met hun naakte wortels naar het water reiken.

De bomen heten purperhart, bruinhart, kankantie, moko-moko. Hemelsblauwe morpho-vlinders wieken er als dronkaards tussendoor.

Zo, zegt Michel. Nu zijn we in het bos. Hier, zegt Fabian, komt nooit iemand.

Behalve misschien een enkele indiaan. Ze peddelen tegen de ebstroom in, tot dat de kreek zo smal is als een sloot en op de oever een kale plek in het oerwoud

'Als Desi tot president wordt gekozen, gaat hij de brug repareren, dat heeft hij beloofd'

zichtbaar wordt. Fabian klimt de bemoderde oever op, houdt een stuk van het oerwoud weg en bouwt een keukentje onder een straggespannen zeil. Ernaast komen de tenten. Alles is nat. Uit het kampvuur kringelt vochtige rook omhoog.

De bospolitie blijft waarschuwen, maar zijn sirene raakt overstemd door andere opgewonden vogels. Tegen zonsopgang mengen alle dieren van het bos zich in een merkwaardige kakafonie. Het bos wordt een lawaaimachine, begeleid door de dikke regen die van het bladeren roffelt. Een fabriekshal wordt het van vogels, krekels, apen, tapirs, kaaimannen, toekoenariërs. Je ziet ze niet en misschien maken ze daarom wel zo veel lawaai: cicades als houtzagerijen, klingklongvogels, slijptolklitters, betonno-

lens, sloopshoorns, claxons, brulapen. Dat gaat de halve nacht zo door en als het rustig wordt valt een woudroes om. Misschien ver weg, misschien wel naast de tent, wie weet - een lawine van splinterend hardhout verspreidt zich door het bos.

Die ochtend liggen de kajaks hoog op de vloed. Michel en Fabian vissen, maar vangen niets. De toekoenariërs en anjuma's houden zich verborgen. De kreek is verder dichtgegroeid, en Michel houdt het groen aan kant. Bomen liggen nu op de waterlijn; de kajaks moeten erover getild of eronder geduwd, kantelen soms in het lauwe modderwater. De kreek kronkelt naar links en naar rechts; onmogelijk nu nog te begrijpen waar ze zijn. Alles lijkt op elkaar in een wereld vol kamerplanten die constant concentratie vraagt - wie verkeerd stuurt, hangt in de lianen of knalt op een stronk - de echo's kaatsen tussen de bomen.

Er is geen wind en het bos lijkt onbeweeglijk, totdat er een mierenest op de kajak valt en honderden vissen op zoek naar insecten een draaikolk veroorzaken in de kreek.

De ebstroom zuigt de boten nu de kreek uit, de rivier op, waar een bleekwit zandstrand zichtbaar wordt.

Daar gaan we opdrogen, zegt Michel. Daar maken we een kamp.

Achter het zandstrand ligt het dorp Casipora. De dorpelingen komen zich wassen in de rivier, pal voor de tenten; sommigen schuiven een korjaal het water in en keren twee uur later zonder vis terug.

Heel het dorp is werkloos, zegt Rodney, die in Casipora woont en mee blijft eten van het expeditievoedsel. Ze hadden gehoopt dat de nieuwe brug verderop het dorp een toekomst zou geven, maar de brug overspant nu zielloos de rivier. Kort voor de opening voor een dronken zandbootkapitein tegen een pijler aan en stortte de brug deels in. De brug was zo slecht gebouwd dat-ie sowieso zou instorten.

Ze voelen zich geïsoleerd en onbegrepen, in Casipora.

Suriname is een land dat niet in staat is goede bruggen te bouwen, zegt Rodney. Daar is niet veel aan te doen. Het enige dat de dorpelingen eraan doen, is wachten op de nieuwe president. Volgende maand zijn er verkiezingen en het hele dorp stemt Desi. Als Desi wordt gekozen, zegt Rodney, gaat alles snel goedkomen. Desi gaat de brug repareren, dat heeft hij beloofd. Hij heeft ook beloofd dat het dorp Casipora lodges krijgt voor de toeristen, mooie dure lodges, en dan is er werk voor iedereen. Die lodges komen hier, op het bleekwitte zand, waar nu de tenten staan, met uitzicht op de kankantie, de wilde kapokboom die heilig is voor Surinamers en oplicht in de koele ochtendzon.

Dat gaat echt gebeuren hoor, zegt Rodney. Dan zwaait hij de kajaks uit.

ADVERTENTIE

Supervoordelige 8-daagse zeecruise per MS Princess Daphne****

NOORSE FJORDEN CRUISE

Vertrek op 12 mei!

vanaf **699**

FORS IN PRIJS VERLAAGD: slechts beperkt plaats... VOL=VOL!

INCLUSIEF

- 7 nachten cruise
- alle maaltijden
- koffie/thee met gebak
- late-night snack
- 1/2 liter wijn tijdens diner

WAANZINNIG LAAG GEPRIJSD: deze 8-daagse zeecruise naar het magische Noorden! De prijs is sensationeel laag, maar ook de vaarroute is spectaculair! Er zijn slechts een beperkt aantal hutten beschikbaar, dus reageer snel.

ZEECRUISE PER MS PRINCESS DAPHNE****
Dit comfortabele schip beschikt over een restaurant, bars, wijnbar, bibliotheek, sauna, zwembad, whirlpools, solarium, beautysalon en sportfaciliteiten.

SPECTACULAIR VAARPROGRAMMA
Dag 1: u reist zelf naar Kiel, inscheping en trossen los.
Dag 2: dag op zee. We varen door het Skagerrak en Kattegat.
Dag 3: het beroemde Flåm, gelegen aan de Aurlandsfjord. Gaat u (optioneel) op excursie met de unieke en beroemde Flåmbaan, één van de mooiste treintrajecten ter wereld?
Dag 4: spectaculaire vaartocht door één van de mooiste en smalste fjorden van Noorwegen: Geiranger.
Dag 5: ochtend in Molde, de 'stad van de Rozen', 's Middags

tijd voor Andalsnes aan het prachtige Romsdalfjord.
Dag 6: volop tijd voor de oude Hanzestad Bergen met de oude vissershaven, de vismarkt en de statige pakhuisen.
Dag 7: een dag op zee. We varen weer terug naar Duitsland.
Dag 8: ontscheping in Kiel, u reist zelf naar huis.

Mei	12	Binnenhut € 699	Buithut € 799
-----	----	--------------------	------------------

Zie www.kras.nl/32169

KRAS.NL
waarom zou je meer betalen

BOEK ONLINE of bel 0900-9697 15 cpm
Prijzen zijn per persoon tenzij anders vermeld. Prijzen zijn exclusief reserveringskosten en Calamiteitenfonds.